

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

BOD A PARABOLA 1

Popis aktivity
Určení rovnice přímky v rovině, rovnice paraboly, její tečny a popisných charakteristik paraboly.
Předpokládané znalosti
Směrový a normálový vektor, soustava lineární a kvadratické rovnice, charakteristiky paraboly.
Potřebné pomůcky
Tabulky, kalkulačka, pracovní list pro žáka
Zadání
V rovině soustavy souřadnic je dán bod $P [6 ; 4]$, který je vrcholem obdélníku $OXPY$, jehož strany leží na osách soustavy souřadnic a bod X leží na ose o_x.   Úkoly   - Napište vrcholové a obecné rovnice parabol, které mají vrcholy postupně ve středech stran obdélníku $OXPY$ (označte $A = \frac{OX}{2}$, $C = \frac{PY}{2}$) a procházejí vrcholy protějších stran tohoto obdélníku.   - Určete souřadnice ohnisek těchto dvou parabol Pa_A, Pa_C.   - Napište rovnice řídících přímek daných parabol Pa_A, Pa_C.   - Napište parametrické, obecné a směrnicové tvary rovnic tečen paraboly Pa_A, které procházejí průsečíky této paraboly s osami soustavy souřadnic.
Možný postup řešení, metodické poznámky
1. a) Vrcholové rovnice parabol: $V_{Pa_A} [3;0] \Rightarrow Pa_A : (x-3)^2 = 2p(y-0)$ $Y[0;4] \in Pa_A \Rightarrow (x_Y - 3)^2 = 2p(y_Y - 0)$ $p = \frac{9}{8}$ $\Rightarrow Pa_A : (x-3)^2 = \frac{9}{4}y$ $V_{Pa_C} [3;4] \Rightarrow Pa_C : (x-3)^2 = -2p(y-4)$ $O[0;0] \Rightarrow Pa_C : (x_o - 3)^2 = -2p(y_o - 4)$ $p = \frac{9}{8}$ $\Rightarrow Pa_C : (x-3)^2 = -\frac{9}{4}(y-4)$ b) Obecné rovnice parabol: $Pa_A : 4x^2 - 24x - 9y + 36 = 0$ $Pa_C : 4x^2 - 24x - 9y = 0$

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Souřadnice ohnisek odpovídajících parabol:

$$F_A \left[x_{V_A}; y_{V_A} + \frac{p}{2} \right] = \left[3; \frac{9}{16} \right]$$

$$F_C \left[x_{V_C}; y_{V_C} - \frac{p}{2} \right] = \left[3; \frac{55}{16} \right]$$

3. Obecné tvary rovnic řídících přímek parabol:

$$d_A: y = y_{V_A} - \frac{p}{2} = 0 - \frac{9}{16}$$

$$16y + 9 = 0$$

$$d_C: y = y_{V_C} + \frac{p}{2} = 4 + \frac{9}{16}$$

$$\Rightarrow 16y - 73 = 0$$

4. Parabola Pa_A protíná osy soustavy souřadnic v bodech Y a A :

Parametrické tvary rovnic tečen:

$$t_Y: x = 3r \quad ; \quad t_A: x = 3 + s$$

$$y = 4 - 8r \quad ; \quad y = 0$$

Obecné tvary rovnic tečen:

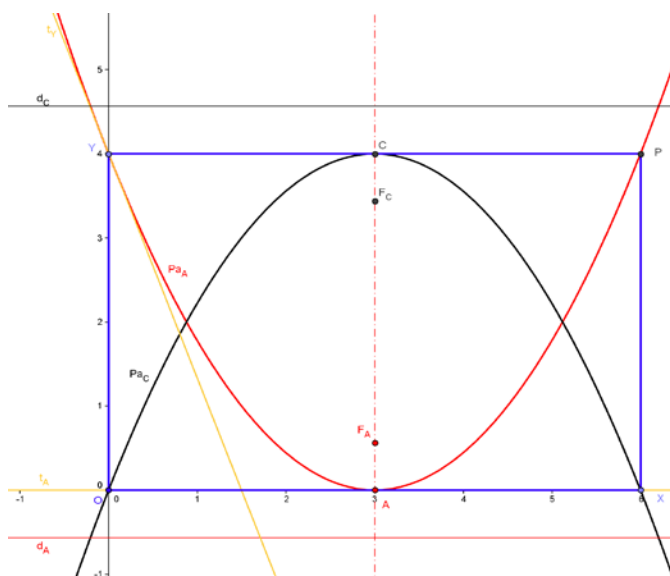
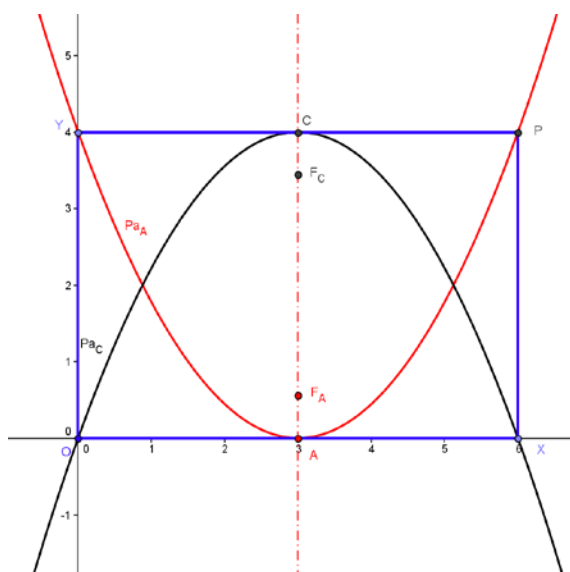
$$t_Y: 8x + 3y - 12 = 0$$

$$t_A: y = 0$$

Směrnice tvary rovnic tečen:

$$t_Y: y = -\frac{8}{3}x + 4$$

$$t_A: y = 0$$

Doplňkové aktivity

1. Vypočti obvod a obsah čtyřúhelníku, jehož vrcholy jsou ohniska parabol Pa_A , Pa_C a vrchol čtyřúhelníku $OXPY$.

2. Napiš parametrické, obecné a směrnice tvary rovnic přímek, které procházejí ohniskem jedné paraboly a některým vrcholem čtyřúhelníku $OXPY$.

I v tomto typu úlohy o přímkách lze najít mnoho variant – použít dva body, daný směr apod.

Součásti popisu aktivity:

Literatura | Archiv autora

Obrazový materiál | dílo autora